

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

Бана Милосамљевића 4, Бања Лука, тел: 051/248-101, факс: 051/248-161, e-mail: info@predsjednikrs.net

Број:01-010-1293/17

Дана: 28.04.2017. године

Његова екселенција Антонио Гутереш
Generalni sekretar
Ujedinjene nacije
1 United Nations Plaza
New York, New York, USA 10017-3515

Поштовани генерални секретару,

Са циљем да помогне Савјету безбједности у предстојећој дебати о Босни и Херцеговини (БиХ), Република Српска (РС), страна потписница Општег оквирног споразума о миру у Босни и Херцеговини (Дејтонски споразум) и анекса који су његов саставни дио, представља приложени Седамнаести извјештај Савјету безбједности Уједињених нација. Међу питањима којима се бавимо у овом Извјештају налазе се: незаконите малверзације Бакира Изетбеговића у покушају да једнострано заступа Босну и Херцеговину пред Међународним судом правде (МСП), настојања његове Странке демократске акције (СДА) и њихових међународних савезника да подрију механизме заштите из Дејтонског споразума, значај дејтонске структуре БиХ и програм реформи Републике Српске.

У Дијелу I Извјештаја, говоримо о Изетбеговићевом флагрантно неуставном покушају да једнострано покрене нови поступак против Србије пред Међународним судом правде упркос противљењу друга два члана Предсједништва БиХ. Изетбеговићев потез био је провокативан покушај подривања легитимитета Републике Српске и права српског народа. Исто тако, поступао је супротно јасном упозорењу Међународног суда правде. Република Српска одговорила је на ове Изетбеговићеве малверзације захтјевом да пред законом одговарају сва одговорна лица и да се изврше реформе са циљем поновног успостављања владавине права. Република Српска апелује на међународну заједницу да осуди Изетбеговићев противправан покушај да присвоји овлашћења која су повјерена искључиво Предсједништву БиХ.

У Дијелу II Извјештаја, говоримо о другим покушајима Изетбеговића, Странке демократске акције и њихових помагача из међународне заједнице да подрију правни статус који ентитети и конститутивни народи уживају по основу Дејтонског споразума. Изетбеговић је оспорио легитимитет Републике Српске тврдећи забрану обиљежавања Дана Републике, прославе дана оснивања Републике Српске, који се толикома и у миру обиљежаван сваке године. Иако је Република Српска измијенила законске прописе о Дану Републике да би их

укладila са одлуком Уставног суда из новембра 2015. године. СДА и њени савезници оптужили су Републику Српску да пркоси Уставном суду БиХ. У својој подршци плановима СДА против Републике Српске, амерички званичници изијели су захтјеве званичницима Републике Српске, који су значили противправно уцртање у унутрашња питања БиХ и запријетили санкцијама уколико не буду испуњени - Обамина администрација спровела је ову пријетњу у дјело у посљедњој седмници на власти. СДА наставља да користи Тужилаштво БиХ као политичко оружје против званичника Републике Српске.

У Дијелу III Извјештаја објашњавамо се зашто је уставна структура БиХ, утврђена Дејтонским споразумом, нужна и зашто мора бити враћена. Устав БиХ, уважавајући оно што је нужно за дугорочну стабилност БиХ, дао је ентитетима широку аутономију, строго ограничено надлежности нивоа БиХ и увео механизме заштите за све конститутивне народе БиХ. Нажалост, високи представник игнорисао је ове механизме заштите - као и цијелокупни уставни систем БиХ - у настојањима да централизује БиХ помоћу нефабрикованих "боњских овлашћења". Управо ти уставни механизми заштите које је високи представник игнорисао сада бошњачким странакама омогућавају да блокирају све реформе на враћању дејтонске структуре.

У Дијелу IV Извјештаја даје се кратак осврт на програм реформи Републике Српске. Упркос тврдњама СДА, Република Српска не тражи отцјепљење од БиХ. Република Српска, у ствари, ради на реализацији децентрализованог дејтонског система, који, како је Европска унија јасно рекла, није препрека чланству земље у ЕУ. Република Српска наставља да се залаже за реформу институција правосуђа у оквиру структурисаног дијалога о правосуђу са ЕУ, упркос опструкцијама нужних промјена од стране СДА. Институцијама правосуђа БиХ неопходне су дубоке реформе, укључујући мјере на спречавању дискриминације жртава ратних злочина на основу националне припадности и спречавању уцртања политике у одлуке Тужилаштва БиХ. Исто тако, нужно је реформисати Уставни суд БиХ, којим хари политички утицај, а чије су позиције резервисане за странце неспојиве са суверенитетом БиХ и чланством у Европској унији. Такође, Република Српска убрзано реализује своје обавезе из Репормске агенде ЕУ.

У Дијелу V Извјештаја, говоримо о осталим пријетњама по безбједност и миредиак БиХ. Република Српска подржава неопходне мјере на реализацији Репормске агенде на нивоу БиХ; нажалост, нису испуниле своје обавезе. У Дијелу V такође се бавимо начинима на које СДА, неламистичка странка, ради на томе да БиХ претвори у уточиште вихарности. СДА је извршила притисак на директора Агенције за статистику БиХ да незаконито паметне програм за обраду података из пописа становништва у БиХ, којим су резултати пописа увећани из политичких разлога.

Љубазно Вас молим да овај акт и приложени Извјештај доставите чланцима Савјети безбједности. Уколико Вама или чланцима Савјета безбједности буду потребне информације поред оних које су садржане у Извјештају или одговори на евентуална питања у погледу његовог садржаја, биће ми задовољство да Вам их доставим.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДНИК
Милорад Долик

**Седamnaести извјештај Републике Српске Савјету безбједности
Уједињених нација**

Април 2017.

Седamnaести извјештај Републике Српске Савјету безбједности Уједињених нација

Садржај

I.	I. Бакир Изетбеговић треба да буде позван на одговорност због провокативног и флагрантног кршења Устава БиХ у покушају да издејствује да БиХ пред Међународним судом правде заступа лице без овлашћења (МСП).....	4
	A. Изетбеговићев захтјев представља кршење Устава БиХ.....	4
	B. Изетбеговићев захтјев за ревизију је провокативан покушај да се подрије легитимет Републике Српске.....	5
	C. Изетбеговић се оглушио на упозорење МСП-а да Сакиб Софтић више нема својство представника БиХ.....	5
	D. Одговор Републике Српске на Изетбеговићеву провокацију.....	6
	E. Тужилаштво БиХ није отворило истрагу против Изетбеговића због кршења Устава.....	6
	F. Међународна заједница треба да осуди Изетбеговићеве најновије манипулације.....	6
II.	Изетбеговићеви неуставни поступци у вези са Међународним судом правде дио су сталних настојања СДА да подрије правни статус који Република Српска, српски и хрватски народ уживају према Дејтонском споразуму, уз асистенцију помагача из међународне заједнице.....	7
	A. Оспоравање Дана Републике, празника Републике Српске.....	7
	B. Противправно америчко уплитање у унутрашња питања БиХ са циљем подршке намјерама СДА.....	9
	1. Реагујући на референдум, амерички званичници упутили су предсједнику и премијеру Републике Српске низ захтјева који су значили противправно уплитање у унутрашња питања БиХ.....	9
	2. Амерички захтјеви представљају повреду међународног права.....	10
	C. Стални покушаји да се Тужилаштво БиХ непримјерено искористи као политички инструмент кажњавања предсједника и других званичника Републике Српске... ..	11
III.	Дејтонска структура је од суштинског значаја за будућност БиХ.....	11
	A. Природа дејтонског система.....	12
	B. Непоштовање дејтонског система.....	12
	1. Високи представник је централизовао БиХ у подршци бошњачких намјера путем патворених "бонских овлашћења".....	12
	2. Исти они уставни механизми заштите који је требало да блокирају централизацију БиХ сада Бошњацима омогућавају да блокирају нужне реформе са циљем враћања дејтонске структуре.....	12

IV. У програму реформи Републике Српске тражи се враћање политичке структуре која је успостављена Дејтонским споразумом, чиме ће се омогућити стабилност и просперитет БиХ.....	13
A. Република Српска не тражи отцјепљење од БиХ.....	13
B. Република Српска залаже се за спровођење дејтонског система легитимним политичким и правним средствима.....	14
1. Децентрализација је досљедна политици европских интеграција и пракси у државама чланицама.....	14
2. Структурисани дијалог о правосуђу	14
C. Реформа институција правосуђа на нивоу БиХ је нарочито нужна.....	15
1. Тужилаштво БиХ наставља са дискриминацијом српских жртава ратних злочина.....	16
2. Тужилаштво БиХ служи политици, а не правди.....	17
D. Уставни суд БиХ такође мора бити реформисан.....	19
1. Уставни суд са страним судијама опречан је суверености и демократији.....	19
2. Уставни суд нема легитимитет.....	20
3. Сви српски и хрватски лидери подржавају укидање функције страних судија у Уставном суду.....	21
E. Република Српска спроводи програм реформи у сврхе европских интеграција...	22
F. Опструисање Реформске агенде на нивоу БиХ	22
G. СДА је помогла да се БиХ претвори у уточиште цихадиста.....	23
H. Неважећи и незаконито наметнути програм обраде пописних података.....	24
V. Међународна заједница треба да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ....	24
A. Чланови међународне заједнице треба да подрже реформе на враћању дејтонске структуре и суздрже се од поступака који подривају суверенитет БиХ.....	24
B. Канцеларија високог представника мора бити затворена.....	24
C. Савјет безбједности треба да престане са неоправданом примјеном Поглавља VII Повеље УН на БиХ.....	25

17. извјештај Републике Српске Савјету безбједности Уједињених нација

Увод и кратак преглед документа

Република Српска (РС), као потписница свих анекса који чине Дејтонски споразум, уз дужно поштовање подноси овај 17. извјештај Савјету безбједности Уједињених нација, у ком Влада Републике Српске изражава своје виђење кључних питања са којима се Босна и Херцеговина (БиХ) суочава. Међу питањима којима се бавимо у овом Извјештају налазе се: противправан покушај Бакира Изетбеговића да једнострано заступа БиХ пред Међународним судом правде (МСП), настојања његове СДА и међународних савезника да подрију механизме заштите из Дејтонског споразума, значај дејтонске структуре БиХ и програм реформи Републике Српске.

I. Бакир Изетбеговић треба да буде позван на одговорност због провокативног и флагрантног кршења Устава БиХ у покушају да издејствује да БиХ пред Међународним судом правде заступа лице без овлашћења (МСП).

У Дијелу I бавимо се Изетбеговићевим недавним кршењем Устава БиХ. У мјесецу марту, покушао је да покрене нови поступак против Србије пред Међународним судом правде на основу његове одлуке из 2007. године упркос противљењу друга два члана Предсједништва БиХ. Према Уставу, само Предсједништво БиХ има овлашћење да представља БиХ пред међународним институцијама, као што је Међународни суд правде, а чланови Предсједништва као појединци немају овлашћење да доносе одлуке у његово име. Међутим, Изетбеговић није ни покушао да се консултује са осталим члановима Предсједништва о покретању новог поступка пред Међународним судом правде. Овај Изетбеговићев потез представља провокативан покушај подривања легитимитета Републике Српске и права српског народа. Својим поступцима пркосио је јасном обавјештењу Међународног суда правде да Сакиб Софтић, који је био заступник БиХ у првобитном поступку десет година раније, више нема овлашћење да заступа БиХ. Република Српска одговорила је на ове Изетбеговићеве малверзације захтјевом да пред законом одговарају сва одговорна лица и да се изврше реформе са циљем поновног успостављања владавине права. Република Српска апелује на међународну заједницу да осуди Изетбеговићев противправан покушај да присвоји овлашћења која су искључиво повјерена Предсједништву БиХ.

II. Изетбеговићеви неуставни поступци у вези са Међународним судом правде су дио сталних настојања СДА да подрије правни статус који Република Српска, српски и хрватски народ уживају према Дејтонском споразуму, уз асистенцију помагача из међународне заједнице.

У Дијелу II Извјештаја, говоримо о другим покушајима СДА и њених помагача из међународне заједнице да подрију правни статус који ентитети и конститутивни народи уживају по основу Дејтонског споразума. Изетбеговић је оспорио легитимитет Републике Српске тражећи забрану обиљежавања Дана Републике, прославе дана оснивања Републике Српске, који се годинама и у миру обиљежавао сваке године. Република Српска измијенила је законске прописе о Дану Републике са циљем усклађивања са одлуком Уставног суда из новембра 2015. године, али су СДА и њени савезници, упркос томе, оптужили Републику

Српску да пркоси Уставном суду. У својој подршци плановима СДА против Републике Српске, амерички званичници изнијели су захтјеве предсједнику и премијеру Републике Српске који су значили противправно уплитање у унутрашње послове БиХ, и запријетили санкцијама уколико не буду испуњени - Обамина администрација спровела је ову пријетњу у дјело у посљедњој седмици на власти. СДА наставља да користи Тужилаштво БиХ као политичко оружје против предсједника Републике Српске Милорада Додика и других функционера, супротно владавини права.

III. Дејтонска структура је од суштинског значаја за будућност БиХ.

У Дијелу III објашњавамо зашто је структура креирана дејтонским уставом нужна и зашто се мора поново успоставити. Устав, уважавајући оно што је нужно за дугорочну стабилност БиХ, дао је ентитетима широку аутономију, строго ограничио надлежности нивоа БиХ и увео механизме заштите за све конститутивне народе БиХ. Нажалост, високи представник заобишао је ове механизме заштите централизујући БиХ својим потпуно исфабрикованим "бонским овлашћењима" Сâми уставни механизми заштите које је високи представник заобишао сада омогућавају бошњачким странкама да уложе вето чак и на скромне реформе са циљем враћања дејтонске структуре.

IV. У програму реформи Републике Српске тражи се враћање политичке структуре која је успостављена Дејтонским споразумом, чиме ће се омогућити стабилност и просперитет БиХ.

У Дијелу IV излажемо програм реформи Републике Српске. Упркос тврдњама СДА, Република Српска не тражи отцјеplење од БиХ. Република Српска, у ствари, ради на реализацији децентрализованог система који је гарантован дејтонским уставом. Као што је Европска унија јасно ставила до знања, уставна структура БиХ није препрека за чланство БиХ у Европској унији. Република Српска наставља да се залаже за реформу правосуђа у оквиру структурисаног дијалога о правосуђу са ЕУ, упркос опструкцијама нужних промјена од стране СДА. Реформа правосуђа на нивоу БиХ је неопходна да би жртве ратних злочина биле третиране на исти начин без обзира на националност, као и да Тужилаштво БиХ доноси одлуке на основу закона, а не политике. Исто тако, нужно је реформисати Уставни суд БиХ, којим хара политички утицај, а чије су позиције резервисане за странце неспојиве са суверенитетом БиХ и чланством у Европској унији. Такође, Република Српска убрзано реализује своје обавезе из Реформске агенде, која је усаглашена са ЕУ.

V. Остале пријетње по безбједност и напредак

У Дијелу V Извјештаја, говоримо о осталим пријетњама по безбједност и напредак БиХ. Република Српска подржава неопходне мјере на реализацији Реформске агенде на нивоу БиХ; нажалост, неиспуњавањем својих обавеза, институције БиХ коче напредак. У Дијелу V такође се бавимо начинима на које СДА, исламистичка странка, ради на томе да БиХ претвори у уточиште дихадиста. СДА је извршила притисак на директора Агенције за статистику БиХ да незаконито донесе програм за обраду података из пописа становништва у БиХ, којим су резултати пописа увећани из политичких разлога.

VI. Међународна заједница треба да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ.

У Дијелу VI, тражимо од међународне заједнице да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ. Ту спада и подршка реформама са циљем враћања дејтонске структуре, неуплитање у унутрашње политичке спорове БиХ и затварање Канцеларије високог представника, чије је постојање неспојиво са суверенитетом БиХ и њеним чланством у Европској унији. Такође, Савјет безбједности треба да престане са неоправданом примјеном Поглавља VII Повеље УН у БиХ.

Политике Републике Српске биће вођене њеном одређеношћу за Дејтонски споразум, Реформску агенду и друге реформе на унапређењу благостања њених грађана.

I. I. Бакир Изетбеговић треба да буде позван на одговорност због провокативног и флагрантног кршења Устава БиХ у покушају да издејствује да БиХ пред Међународним судом правде заступа лице без овлашћења (МСП).

1. 1. У свом 16. извјештају Савјету безбједности УН из октобра 2016. године, Република Српска је објаснила како су бошњачки члан Предсједништва БиХ, Бакир Изетбеговић, и његова Странка демократске акције покушали да произведу кризу у БиХ и подрију сарадњу међу ентитетима и народима. Од дана тог извјештаја до данас, Изетбеговић и СДА су само интензивирали своје манипулације.

2. Дана 23. фебруара, Изетбеговић је једнострано упутио захтјев за ревизију пресуде Међународног суда правде (МСП) из 2007. године у предмету *Босна и Херцеговина против Србије и Црне Горе*. Изворни поступак и одлука Суда били су извор значајних политичких превирања у БиХ и региону. Иако је тужба у предмету поднесена прије више од 20 година, а коначна одлука донесена прије скоро 10 година, Изетбеговић је покушао да искористи Суд за личну политичку добит поднијевши захтјев за ревизију одлуке Суда без икаквог правног основа и упркос упозорењима домаћих, регионалних и страних влада. При том, Изетбеговић се понио као да интереси и права Срба у БиХ не постоје.

3. Изетбеговић је прекршио Устав БиХ са директним умишљајем с обзиром на то да је познато да је за такав поступак била потребна подршка осталих чланова Предсједништва БиХ, који су у свему равноправни, те да га они не би ни подржали. Исто тако, Изетбеговић је то учинио знајући, како је и сâм рекао, да ће "процес ревизије у овом случају изазвати највећу кризу у БиХ од потписивања Дејтонског мировног споразума".¹ Иако су неки у међународној заједници Изетбеговића савјетовали против таквог поступка, упада у очи да га међународна заједница до данас није јавно осудила због тог чина. Изетбеговићев захтјев за ревизију одлука Међународног суда правде супротно жељама хрватског и српског члана Предсједништва је амблем општег непоштовања СДА према уставним механизмима заштите који су Дејтонским споразумом гарантовани Србима и Хрватима. Изетбеговић треба да буде позван на одговорност због противправног и провокативног напада на уставни поредак БиХ.

A. Изетбеговићев захтјев представља кршење Устава БиХ.

4. Према Уставу БиХ, само Предсједништво има право да заступа БиХ пред међународним институцијама, као што је МСП.² Устав БиХ, надаље, налаже да Предсједништво "настоји да усваја све одлуке Предсједништва . . . консензусом", и да такве одлуке свакако морају донијети два члана "уколико сви покушаји да се постигне консензус не успију".³ Не постоји одлука два члана Предсједништва у прилог подношењу захтјева МСП-у. У ствари, Изетбеговић није чак ни покушао да дође до консензуса са члановима Предсједништва из реда српског и хрватског народа. Захтјев који је Изетбеговић упутио

¹ Младен Драгојловић, *IBNA/Analysis: Tensions in BiH Still High*; INDEPENDENT BALKAN NEWS AGENCY, 14. фебруар 2017.

² Устав БиХ, члан V.3.

³ Устав БиХ, члан V.2.ц.

МСП-у никада није ни достављен другим члановима Предсједништва на одлучивање.

5. Јасно је, дакле, да захтјев достављен Суду није поднесен у име БиХ, како то налаже Статут МСП и како је и сâм Суд закључио. Надлежна тијела према Уставу БиХ - чланови Предсједништва Младен Иванић и Драган Човић - нису никада ни добила прилику да захтјев размотре. Уставна структура трочланог Предсједништва - са заједничким и искључивим правом да представља БиХ и њена три конститутивна народа пред међународним организацијама - сâма по себи је доказ значаја по стабилност БиХ обавезе да одлуке доносе *сви* чланови Предсједништва када је ријеч о оваквим питањима.

6. Из свих наведених разлога, Изетбеговићево подношење захтјева за ревизију раније пресуде МСП-а је противправно и деструктивно по стабилност БиХ. Тужбе ради кривичног гоњења овог тешког кршења закона оправдане су и треба да буду покренуте.

В. Изетбеговићев захтјев за ревизију је провокативан покушај да се подрије легитимет Републике Српске.

7. Основни циљ Изетбеговићевог незаконитог захтјева МСП-у био је исти као и циљ првобитне тужбе: подривање легитимитета Републике Српске. Као што је навео Френсис Бојл, амерички професор права који је помогао у састављању тужбе, основни мотив иза тужбе био је "укидање Републике Српске".⁴ Изетбеговић је знао да се Срби у БиХ - и њихови изабрани представници у институцијама БиХ и Републике Српске, укључујући Предсједништво БиХ - оштро противе подношењу захтјева за ревизију одлуке Међународног суда правде из 2007. године, нарочито зато што је такав захтјев лишен материјалног законског основа. Наложивши да се захтјев поднесе Међународном суду правде, Изетбеговић је потпуно игнорисао значај права Срба у БиХ и понио се као да њихови интереси нису битни.

С. Изетбеговић се оглушио на упозорење МСП-а да Сакиб Софтић више нема својство представника БиХ.

8. Дана 9. марта 2017. године, предсједник Међународног суда правде издао је саопштење којим је одбио Изетбеговићев покушај подношења захтјева. Објаснио је да садржај писама које су Суду упутила три члана Предсједништва БиХ "показује да надлежни органи нису донијели одлуку у име Босне и Херцеговине као државе да се затражи ревизија пресуде од 26. фебруара 2007. године . . .".⁵ У свом писму Међународном суду правде, Изетбеговић је лажно тврдио да одлука Предсједништва није потребна зато што Сакиб Софтић, заступник БиХ у тужби, остаје заступник БиХ у сврхе захтјева за ревизију. Међутим, из саопштења предсједника Међународног суда правде јасно је да је Суд још у мају 2016. године обавијестио Софтића да је у сврхе подношења захтјева за ревизију потребно да буде поново именован као заступник.⁶ У свом писму, предсједник Међународног суда правде каже: "У писму од 26. маја 2016. године, регистар је

⁴ БОЈЛ: *Политичка цена - Република Српска*, ДАНАС, 3. МАРТ 2003.

⁵ Саопштење за јавност Међународног суда правде, 9. март 2017. стр. 2.

⁶ *Id.*

обавијестио Софтића да је потребно ново именовање. Суд није примио никакву исправу којом се потврђује именовање Софтића у сврху поступка ревизије пресуде из 2007. године".⁷ Изетбеговић је, дакле, упутио Софтића да поднесе захтјев упркос томе што је био потпуно свјестан чињенице да Софтић није заступник БиХ, те да нема овлашћење да подноси документе у име БиХ.

D. Одговор Републике Српске на Изетбеговићеву провокацију

9. Република Српска је одговорила на Изетбеговићев најновији напад на уставни поредак БиХ на начин на који је одговорила на раније провокације: мирно и у складу са законом. Младен Иванић, српски члан Предсједништва БиХ, упутио је протест МСП-у, што је учинио и Игор Црнадак, министар спољних послова БиХ.⁸ Народна скупштина Републике Српске донијела је одлуку којом утврђује правне мјере које ће се предузети у одговору на Изетбеговићев покушај изазивања кризе. У одлуци се позива да се против оних који су прекршили закон предузму одговарајући законски поступци, да званичници из Републике Српске на нивоу БиХ предузму нужне и законске кораке на спречавању даљих једностраних поступака од стране званичника институција БиХ који су предмет одлука које морају да донесу сва три конститутивна народа, да се предузму законске мјере на реформи институција БиХ, укључујући институције правосуђа, са циљем враћања владавине права и одредби Дејтонског мировног споразума, да се покрене поступак пред Парламентарном скупштином БиХ ради окончања рада страних судија у Уставном суду БиХ, да званичници Републике Српске на нивоу БиХ и ентитета бране сва права и начела успостављена Дејтонским мировним споразумом.

E. Тужилаштво БиХ није отворило истрагу против Изетбеговића због кршења Устава.

10. Упркос чињеници да је Изетбеговић најодговорнији за неуставно иницирање захтјева Међународном суду правде, Тужилаштво БиХ није чак ни покренуло истрагу против њега. Тужилаштво БиХ отворило је истрагу само против нелегалног заступника Софтића, не и против Изетбеговића, по чијим инструкцијама је и поступао. Ово непоступање Тужилаштва БиХ доказ је политичке пристрасности у корист бошњачких званичника и политика и непостојања независности.

F. Међународна заједница треба да осуди Изетбеговићеве најновије манипулације.

11. Иако су кључни чланови међународне заједнице Изетбеговића упозорили против једностраног подношења захтјева за ревизију, до данас се није чула осуда у јавности. Прије Изетбеговићевог покушаја да поднесе захтјев, шеф мисије ОЕБС-а у БиХ, Џонатан Мур, критиковао је Изетбеговићев план да једнострано поднесе захтјев МСП рекавши: "Тај процес доводи у питање статус и консензус у Предсједништву БиХ и заиста нема оправдања

⁷ *Id.* на стр. 1.

⁸ Предсједавајући Иванић и министар Црнадак су функционери из Републике Српске у институцијама на нивоу БиХ.

за то. . . . Ревизија тужбе није добар, нити заједнички и практичан корак у овом тренутку".⁹ Прије подношења захтјева МСП-у, ПИК је "изразио забринутост због озбиљне политичке ситуације која је настала у БиХ као резултат иницијативе да се затражи ревизија пресуде Међународног суда правде из 2007. године у предмету Босна и Херцеговина против Србије и Црне Горе".¹⁰ Управни одбор навео је да "политички лидери треба да се суздрже од једностраних поступака и врате начелима компромиса, дијалога и консензуса у доношењу одлука, као и поштовању устава, институција и владавине права у БиХ".¹¹

12. Међутим, међународна заједница ћути све од када је Изетбеговић игнорисао њена упозорења и поднио неуставан и провокативан захтјев. Република Српска апелује на међународну заједницу да осуди Изетбеговићев противправан и опасан покушај да присвоји овлашћења повјерена искључиво Предсједништву БиХ. Његов поступак подрива камен темељац Устава БиХ: заједничку надлежност Предсједништва БиХ и представљање конститутивних народа. Јасно је да Изетбеговићев покушај да дјелује једнострано у име БиХ, чиме је директно и отворено прекршио Устав БиХ, представља презумпцију материјалне повреде Дејтонског мировног споразума уз озбиљно подривање међународног уговора којим је окончан рат и који штити мир и безбједност у БиХ.

II. Изетбеговићеви неуставни поступци у вези са Међународним судом правде дио су сталних настојања СДА да подрије правни статус који Република Српска, српски и хрватски народ уживају према Дејтонском споразуму, уз асистенцију помагача из међународне заједнице.

A. Оспоравање Дана Републике, празника Републике Српске

13. Упркос томе што су Република Српска и специјалан статус три конститутивна народа признати Уставом БиХ, СДА води немилосрдну кампању на подривању уставних механизма заштите српског и хрватског народа у БиХ. Изетбеговићев неуставни покушај да покрене нови поступак против Србије пред МСП, како смо описали, само је посљедњи у низу многих таквих покушаја. Изетбеговић је раније искористио своју позицију члана Предсједништва БиХ и Уставном суду БиХ поднио апликацију против прославе дана настанка Републике Српске, 9. јануара 1992. године, који се мирољубиво обиљежава протеклих 20 година. Конкретно, СДА тврди да је празник супротан Уставу БиХ зато што је оснивање Републике Српске, у суштини, нелегитимно, да празник вријеђа Бошњаке, те да се не треба славити - упркос чињеници да је Република Српска била страна уговора којим је утврђен Устав БиХ. Исто тако, тврди се да празник Републике Српске представља незакониту дискриминацију Бошњака зато што дан обиљежавања пада на православни празник. Међутим, СДА није оспорила вјерске или националне празнике које славе Бошњаци и Хрвати.

⁹ Амбасадор Џонатан Мур, шеф мисије ОЕБС-а у БиХ: реторика је, нажалост, јефтинеција од резултата, ОСЛОБОЂЕЊЕ, 9. фебруар 2017. године.

¹⁰ Саопштење амбасадора Управног одбора Савјета за спровођење мира, 23. фебруар 2017. године.

¹¹ *Id.* Чланови Управног одбора ПИК-а су Канада, Француска, Њемачка, Јапан, Русија, Велика Британија, Сједињене Америчке Државе, Предсједништво Европске уније, Европска комисија и Организација за исламску сарадњу, коју представља Република Турска. Република Турска није се придружила саопштењу.

14. У новембру 2015. године, два члана Уставног суда БиХ из реда Бошњака - обоје бивши високи функционери СДА - придружили су се тројици страних судија и надгласали чланове из реда српског и хрватског народа, подржавши Изетбеговићеву жалбу. Ова одлука услиједила је након дугогодишњег и забрињавајућег обрасца политичког надгласавања у прилог бошњачким политичким питањима, уз залеђе високог представника, умјесто поштовања владавине закона.

15. СДА је жељела да испровоцира грађане и политичке лидере Републике Српске да одреагују на начин који би СДА међународној заједници приказала као кршење Устава и корак ка сецесији. Народна скупштина Републике Српске, уз подршку свих српских политичких странака, донијела је одлуку којом осуђује политичко надгласавање у Суду и позвала Владу Републике Српске да организује савјетодавни референдум. Грађани Републике Српске такође су бурно реаговали путем медија и у комуникацији са званичницима на локалном нивоу. Изетбеговићево оспоравање празника Републике Српске генерално је схваћено као директна увреда српског народа и оспоравање самог постојања Републике Српске. Многи су сматрали да би СДА, уколико би успјела у томе да укине прославу њихове Републике, радила на даљој ерозији њихових права и механизма заштите које према Уставу БиХ уживају ентитети и конститутивни народи.

16. Као што се могло и предвидјети, СДА је одговорила агресивном кампањом у којој је поступке Републике Српске приказивала као директан напад на институције на нивоу БиХ, одбијање приступања Европској унији и први корак ка сецесији. При том, СДА се надала да ће међународна заједница санкционисати Републику Српску и њене функционере, нарочито предсједника Републике Српске.

17. Упркос настојањима СДА, Народна скупштина Републике Српске, уз једногласну подршку свих српских странака, наставила је са планом да на савјетодавном референдуму затражи мишљење грађана Републике Српске, у складу са Законом о референдуму Републике Српске и уставима Републике Српске и БиХ.

18. Референдум није замишљен као супротстављање одлуци Уставног суда из новембра 2015. године, него као информисање Народне скупштине о начину њене примјене. Овом одлуком, Републици Српској остављени су право и обавеза да је спроведе, уз захтјев да прослава Дана Републике Српске буде у складу са Уставом БиХ. Републици Српској није забрањено да прославља дан свог оснивања, него се само тражило да Република Српска "усклади" члан 3(б) Закон о празницима са Уставом.¹²

¹² Као што је детаљно објашњено у Шеснаестом извјештају Републике Српске Савјету безбједности Уједињених нација, Одлука Уставног суда из новембра 2015. године не може се разумно тумачити као забрана грађанима Републике Српске да обиљежавају дан оснивања Републике Српске. Таквим тумачењем неуставним би се прогласио све и један јавни празник у Републици Српској и Федерацији БиХ. На примјер: јавни празник којим се обиљежавају муслимански и католички празници морали би бити забрањени. Чак би и празници који су секуларне природе били неуставни зато што сви падају на вјерски празник. Ако би се одлука Уставног суда тумачила као забрана обиљежавања Дана Републике Српске зато што наводно фаворизује један народ у односу на друге, то би онда сигурно значило обавезну забрану обиљежавања 1. марта, који се у Федерацији

19. У склопу процеса усклађивања, Република Српска је 25. септембра 2016. године одржала референдум на ком је затражила мишљење грађана о томе да ли 9. јануар треба и даље да се обиљежава и слави као Дан Републике као што се обиљежавао и славио - мирољубиво - 20 година. Грађани Републике Српске гласали су огромном већином за то да дан обиљежавања Дана Републике и даље буде 9. јануар. Након референдума, Народна скупштина Републике Српске усвојила је закон са циљем усклађивања закона Републике Српске са одлуком Уставног суда из новембра 2015. године, али и са израженом вољом грађана Републике Српске. Народна скупштина Републике Српске усвојила је нови закон, према ком је 9. јануар Дан Републике, гдје је јасно речено да се овај датум обиљежава и прославља као секуларни празник, и извршила друге измјене у складу са одлуком Уставног суда.¹³

20. СДА и њени савезници у међународној заједници покушали су да подигну тензије износећи лажне наводе да је референдум корак ка отцјепљењу Републике Српске од БиХ. У ствари, референдум се уско бавио питањем датума Дана Републике Српске и ничим више. Као што објашњавамо у даљем тексту, предсједник Додик и други српски лидери су у неколико наврата подржали даље постојање Републике Српске као ентитета у оквиру дејтонске структуре.

21. У складу са новим законом којим је Дан Републике усклађен са одлуком Уставног суда из новембра 2015. године - законом чија уставност није оспорена - Република Српска је још једном мирно обиљежила Дан Републике 9. јануара 2017. године. Не постоји правни основ за тврдњу да је обиљежавање Дана Републике према новом закону супротно одлуци Уставног суда БиХ.

22. СДА је покушала - безуспјешно - да изазове кризу због Дана Републике Српске и референдума о дану његовог обиљежавања. Међутим, СДА је успјела, у одређеној мјери, да лажно прикаже да Република Српска крши Дејтонски споразум и Устав БиХ. Република Српска је реаговала мирно, упркос провокацијама и нападима СДА и тиме спријечила да ситуација прерасте у кризу. Нажалост, о чему говоримо у даљем тексту, амерички амбасадор у БиХ увукао је Сједињене Америчке Државе у чисто унутрашња питања БиХ у име Изетбеговића и Бошњака на штету српског народа, легално успостављених институција Републике Српске и стабилности БиХ.

В. Противправно америчко уплитање у унутрашња питања БиХ са циљем подршке намјерама СДА

1. Реагујући на референдум, амерички званичници упутили су предсједнику и премијеру Републике Српске низ захтјева који су значили противправно уплитање у унутрашња питања БиХ.

23. Крајем децембра 2016. године, амерички амбасадор и још један амерички званичник

прославља као "дан независности", који Срби сматрају годишњицом нелегитимног референдума којим су Срби у Босни и Херцеговини отргнути од своје отаџбине, Југославије.

¹³ Gordana Katana, *Bosnian Serbs step back from confrontation over divisive national holiday*, REUTERS, 25. октобар 2016.

упутили су телефонски позив председнику Доду и премијерки Цвијановић, изнијели четири конкретна захтјева и запријетили оштрим санкцијама уколико захтјеви не буду прихваћени. Сваки од ових захтјева понаособ тиче се искључиво унутрашњих политичких питања, а не односа са Сједињеним Америчким Државама или било ком другом државом. Осим када је ријеч о једном захтјеву - да председник Додик учини оно што је у међувремену већ учинио - ни председник ни премијерка, у оквиру својих законских овлашћења, не могу индивидуално удовољити ниједном другом захтјеву. То је свакако било јасно америчким званичницима који су изнијели те захтјеве. Влада Републике Српске званично је одговорила на ове захтјеве путем писма амбасадору почетком јануара 2017. године, у ком је изнијела правни став Владе. У року од неколико дана, одлазећа Обамина администрација, у посљедњој седмици на власти, председнику Доду увела је управо оне санкције којима су пријетили амерички званичници у случају да не поступи како су непримјерено тражили у телефонском позиву.

2. Амерички захтјеви представљају повреду међународног права.

24. Влада Републике Српске сматра да захтјеви америчких званичника представљају повреду међународног права. Америчким захтјевима директно су прекршена начела међународног права да стране владе не смију да се мијешају у унутрашња питања суверених држава, него морају да поштују њихову политичку независност.¹⁴ Исто тако, повријеђена је обавеза коју дипломате имају по основу Бечке конвенције о дипломатским односима "да се не мијешају у унутрашње послове државе".¹⁵

25. Из овог разлога, Влада Републике Српске изражава протест због поступака америчке владе. Односи између страних влада и међународних организација и БиХ и њених ентитета треба да почивају на поштовању међународног права, укључујући и основно начело неуплитања страних влада и међународних организација у унутрашње послове суверених држава. Страно уплитање у унутрашње послове БиХ подрива дух изградње консензуса и компромиса, који су нужни за трајан напредак у свакој демократији - а нарочито у вишенационалној држави као што је БиХ.

26. Супротно тврдњи да врши опструкцију, Влада Републике Српске и њен председник у више наврата су потврдили своју одређеност за Дејтонски споразум, између осталог и у званичним изјавама и извјештајима Савјету безбједности УН. Континуирано позива на пуно спровођење и поштовање Дејтонског споразума као темеља БиХ и залаже се за

¹⁴ *Military and Paramilitary Activities (Nicaragua v. U.S.)* [Војно и паравојно дјеловање (Никарагва против САД)], 1986 I.C.J. (27. јуни), став 202. *Види такође* Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 2625 (XXV) (1970) (Декларација о начелима међународног права у погледу пријатељских односа и сарадње међу државама у складу са Повељом Уједињених нација) ("Ниједна држава или група држава нема право да се мијеша, непосредно или посредно, из било ког разлога, у унутрашње и спољне послове било које државе. Сходно томе, оружана интервенција и сви други облици уплитања или покушај пријетње против субјективитета државе или политичких, привредних и културолошких елемената супротни су међународном праву".) и Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 2131 (XX) (1965), (Декларација о недопуштености уплитања у унутрашње послове држава и заштити њихове независности и суверенитета).

¹⁵ Бечка конвенција о дипломатским односима (1961) чл. 41(1).

унутрашње реформе у том циљу. Влада Републике Српске, њени највиши функционери и водеће политичке странке годинама инсистирају на томе да водеће бошњачке странке, високи представник и чланови Савјета за спровођење мира морају да поштују јасно постављене одредбе Дејтонског споразума.

С. Стални покушаји да се Тужилаштво БиХ непримјерено искористи као политички инструмент кажњавања председника и других званичника Републике Српске

27. СДА, како детаљније износимо у Дијелу IV-C-2 овог Извјештаја, врши непримјерен утицај на Тужилаштво БиХ. Тужилаштво БиХ ревносно штити моћне чланове и савезнике СДА од процесуирања и циља политичке ривале СДА. Чак је и замјеник шефа америчке мисије Николас М. Хил 2015. године примјетио да се "генерално сматра да је главни тужилац под великим утицајем бошњачких политичких снага" и да постоје "притужбе да тужилаштво има превише тврдокорних сљедбеника СДА".¹⁶ Поступци Тужилаштва против званичника Републике Српске у вези са референдумом о Дану Републике Српске само су новији примјер таквих незаконитих напада бошњачких политичких снага. Тужилаштво користи своје ресурсе за истрагу и нападе на председника, премијера и председника Комисије за референдум Републике Српске и лажно их оптужује да су прекршили одлуку Уставног суда БиХ. Тужилаштво је отворило истрагу, а да суд није утврдио да су ови званичници уопште прекршили одлуку. Ниједно лице које се налази под истрагом Тужилаштва није имало законско овлашћење да усваја закон о референдуму. Насупрот томе, показујући сву нелогичност и политичку природу истраге, Тужилаштво БиХ није покренуло истрагу против оних лица која су, у ствари, имала законско овлашћење да усвоје закон - председника и посланика Народне скупштине Републике Српске - иако би и те истраге биле неосноване.

28. Уз то, Тужилаштво никада раније није никога оптужило за кршење неке одлуке Уставног суда упркос чињеници да од 2004. године до данас, власти нису извршиле 91 одлуку тог суда.¹⁷ На примјер: одлука Уставног суда из 2010. године у којој се изборни систем за град Мостар проглашава неуставним није извршена, због чега грађани Мостара не могу да гласају на локалним изборима још од 2008. године. Исто тако, поступци Тужилаштва темпирани су у политичке сврхе. На примјер: позив председнику Републике Српске најављен је седмицу дана прије локалних избора 2. октобра. Ова тактика је и раније коришћена, између осталог и уз подршку и учешће високог представника, који је овакве истраге користио као изговор за смјену званичника и забрану обављања послова у јавној служби, редом, без икакве судске одлуке.

III. Дејтонска структура је од суштинског значаја за будућност БиХ.

29. Важно је анализирати описане поступке у широм контексту Дејтонског мировног споразума и дугорочних настојања СДА да подрије дејтонски систем зарад стицања политичке предности Бошњака кроз успостављање централизоване власти. Ово је дјелимично постигнуто уз помоћ одређених чланова међународне заједнице, супротно

¹⁶ Nicholas M. Hill, *Moving Beyond Narrow-Minded Politics*, МРЕЖА ЗА ИЗГРАДЊУ МИРА, 8. јули 2015.

¹⁷ Freedom House, *Nations in Transition 2016 [Нације у транзицији 2016: Босна и Херцеговина]*, стр. 10.

Дејтонском споразуму, владавини права и стабилности БиХ.

А. Природа дејтонског система

30. Дејтонски споразум одражава реално схватање онога што је било нужно урадити да би се БиХ донио трајан мир. Структура БиХ успостављена дејтонским уставом изграђена је на ранијим приједлозима, који су се сви базирали да неком облику децентрализоване, консоцијативне структуре са циљем формирања функционалне заједнице три народа која, на основу историјских искустава, гаје велико међусобно неповјерење. Уставом БиХ створен је консоцијативни систем који је ентитетима дао широку аутономију, институцијама на нивоу БиХ строго ограничене надлежности, а конститутивним народима БиХ механизме заштите. Уставна рјешења нису у потпуности задовољила очекивања ниједне од бивших зараћених страна. Међутим, аутори дејтонског Устава знали су да је такав систем са својим карактеристикама једини начин да се дође до одрживог облика власти у БиХ.

В. Непоштовање дејтонског система

31. Нажалост, уставни систем, крајње мудро конципиран Дејтонским споразумом, често се не поштује. Бошњачке странке у БиХ нису спремне да прихвате консоцијативну структуру БиХ. Као што је *Euractiv* недавно констатовао, "муслиманска заједница жели већу централизацију, чак и укидање постојећег система".¹⁸ Пажљивим ограничавањем надлежности БиХ, Устав промовише функционалност и свођење на најмању мјеру броја одлука одлука које је потребно донијети на нивоу БиХ. Међутим, присилна централизација надлежности на нивоу БиХ, коју је извршио високи представник, саботирала је Дејтонски концепт. Форсирањем да се одлуке доносе на најспорнијем нивоу, централизација је максимално повећала раздор и дисфункционалност БиХ.

1. Високи представник је централизовао БиХ у подршци бошњачких намјера путем патворених "бонских овлашћења".

32. Високи представник постигао је ову деструктивну централизацију присвајањем и коришћењем крајње исфабрикованих права да доноси законе, мијења уставе и кажњава појединце путем одлука. Бивши британски амбасадор у БиХ Чарлс Крофорд, који је помогао у креирању „бонских овлашћења“, признао је да „бонска овлашћења немају никакав стваран правни основ“. Незаконита централизација БиХ претворила је ниво БиХ, како га је назвала Међународна кризна група, у "зомбијевску администрацију која обезбјеђује запослење државним службеницима, али грађанима пружа тек неке услуге". Поред стварања пренадуваног и дисфункционалног нивоа власти, централизација је подрила владавину права и механизме заштите конститутивних народа БиХ.

2. Исти они уставни механизми заштите који је требало да блокирају централизацију БиХ сада Бошњацима омогућавају да блокирају нужне реформе са циљем враћања дејтонске структуре.

33. Посљедњих година, са падом подршке Управног одбора ПИК-а примјени бонских

¹⁸ *Bosnia counts EU path as only uniting factor, 25 years after war*, EURACTIV, 7. април 2017.

овлашћења, високи представник престао је да издаје одлуке на основу својих наводних овлашћења. Нажалост, штета је већ учињена. Године централизовања БиХ путем одлука високог представника и присила оставиле су траг који је веома тешко поништити редовним реформским напорима. Дејтонски механизми заштите које је високи представник заобилазио у наметању централизације сада чине враћање на старо изузетно компликованим. На примјер: према Уставу БиХ, да би Представнички дом БиХ донио закон, потребно је да гласа најмање једна трећина чланова из сваког ентитета. Поред тога, ентитетски уставни имају посебне услове у погледу доношења амандмана на устав. Међутим, високи представник је заобишао ове механизме заштите и једноставно - одлуком - октроисао читав низ закона и уставних амандмана. Уз то, високи представник је прогласио да такви нови закони и амандмани имају пуну правну снагу, наредио Парламенту БиХ и Народној скупштини Републике Српске да их усвоје у неизмијењеном облику, и прогласио недодирљивост поступака високог представника у смислу правне ревизије, па и од стране Уставног суда БиХ и било ког другог суда. Међу наметнутим законима налазе се, на примјер, закони којима су формиран Суд БиХ и Тужилаштво БиХ - који сада често присвајају надлежност над ентитетским питањима; ове институције не постоје у Уставу БиХ. Да високи представник није наметнуо ове промјене, уставни механизми заштите спријечили би незаконито преношење надлежности са ентитета на ниво БиХ, укључујући и оснивање неуставних институција.

34. Према механизмима заштите уграђеним у дејтонски устав, бошњачке странке у суштини имају право вета над свим законима, укључујући и реформе на враћању дејтонске структуре. Бошњачке странке одбијају да узму у разматрање чак и скромне реформе. На примјер, о чему говоримо детаљније у даљем тексту, бошњачки лидери одбацили су потребу за реформом праксе Суда БиХ да присваја надлежност над ентитетским кривичним предметима, упркос сагласности међу српским и хрватским странкама - и Европске уније - о потреби такве реформе.

IV. У програму реформи Републике Српске тражи се враћање политичке структуре која је успостављена Дејтонским споразумом, чиме ће се омогућити стабилност и просперитет БиХ.

A. Република Српска не тражи отцјепљење од БиХ.

35. СДА и њени савезници у међународној заједници често покушавају да задобију подршку против Републике Српске тврдњама да Република Српска планира да се отцијепи од БиХ. Ова тврдња је нетачна; Република Српска је у више наврата јасно истакла своју опредељеност за Дејтонски споразум и територијални интегритет БиХ. У телевизијском интервјуу од 17. марта 2017. године, предсједнике Додик је рекао: "Референдум и било које активности везано за сецесију Републике Српске нису на дневном реду и савршено то добро знају они који нападају мене и Републику Српску да се ми тиме не бавимо. У том погледу, апсолутно изражен политички став и став политичке партије (СНСД) је далеко од активности на том плану. Дакле, на дневном реду у Републици Српској сигурно није сецесија или било какве активности везано за отцепљење".¹⁹

¹⁹ *Official: there will be no Referendum in the RS!*, SARAJEVO TIMES, 18. март 2017.

В. Република Српска залаже се за спровођење дејтонског система легитимним политичким и правним средствима.

1. Децентрализација је досљедна политици европских интеграција и пракси у државама чланицама.

36. Званичници Европске уније често наглашавају да децентрализована структура БиХ не представља препреку за чланство у Европској унији. На примјер: у децембру 2012. године, европски комесар за проширење Штефан Филе изјавио је следеће: „Децентрализована структура БиХ није препрека за процес европских интеграција“. Током 2011. године, други званичник са врха ЕУ рекао је: „БиХ мора бити у стању да усваја, реализује и спроводи законе и правила ЕУ. *На Босни и Херцеговини је да изабере концепт који ће довести до овог резултата*“.²⁰

37. У интервјуу који је дао у јануару 2012. године, шеф Делегације Европске уније / специјални представник ЕУ, амбасадор Петер Соренсен, изјавио је следеће:

Треба да нагласим да ЕУ уважава специфичан уставни поредак Босне и Херцеговине. То подржавамо и молим вас да имате на уму да многе постојеће државе чланице такође имају различите облике унутрашње структуре.²¹

38. Ни од једне државе чланице или државе са статусом кандидата за чланство није тражено да промијени своју уставну структуру са децентрализованог федералног система на централизован систем да би се квалификовала за приступање Европској унији. То се не тражи ни од БиХ, јасни су званичници Европске уније.

39. Штавише, компатибилност децентрализованих структура са чланством у Европској унији сваки дан показују постојеће чланице ЕУ, као што су Њемачка, Шпанија, Белгија и Италија.

40. Како Међународна кризна група констатује у свом посљедњем извјештају, „Босна је, у ствари, снажно децентрализована федерација и таква ће и остати. Нема ништа лоше у њеном базичном концепту; децентрализација је уобичајена и све присутнија у Европи“.²²

2. Структурисани дијалог о правосуђу

41. Влада Републике Српске наставља да се залаже за реформу правосуђа БиХ у оквиру структурисаног дијалога о правосуђу, који је отворен 2011. године; међутим, напредак је заустављен зато што се чланови СДА и други бошњачки функционери жестоко противе

²⁰ Коментари Стефана Санина, замјеника генералног директора Генералне дирекције за проширење, 24. јануар 2011. у НЕЗАВИСНЕ НОВИНЕ, *Стефано Санино: Бх. лидери немају политичку културу*, 24. јануар. 2011. (курзив додат).

²¹ Делегација ЕУ, интервју са амбасадором Петером Соренсеном за часопис Спољнотрговинске коморе БиХ, Инфоком, 18. јануар 2012.

Извјештај МКГ на стр. 35.

нужним реформама.

42. У другој половини 2015. године примијећени су знаци напретка. Дана 13. јула 2015. године, учесници структурисаног дијалога договорили су промјену формата, чиме су сједнице структурисаног дијалога ограничене на званичнике ЕУ, експерте и министарства правде БиХ, Републике Српске, Федерације и предједавајућег Правосудне комисије Дистрикта Брчко, уз шире учешће учесника који су ангажовани у радним група које помажу доносиоцима одлука у оквиру структурисаног дијалога.²³ Након ове промјене, у мјесецу септембру, учесници структурисаног дијалога потписали су протокол којим је утврђен оквир одређених, пријечно потребних реформи у правосудју. Међу битним реформама предвиђеним протоколом налазе се измјене закона о Суду и Тужилаштву БиХ, Кривичног закона и Закона о Високом судском и тужилачком савјету.

43. Међутим, од потписивања Протокола до данас, бошњачки лидери раде на томе да спријече даљи напредак. Као одговор на Протокол, тадашња предсједница Суда БиХ, Бошњација, покушала је да договорене реформе избаци из колосијека. Кључан елемент реформи предвиђених Протоколом је укидање произвољног проширења сопствене надлежности од стране Суда БиХ, за које су експерти и званичници ЕУ јасно и у неколико наврата рекли да је супротно стандардима Европске уније. Упркос сагласности међу министрима правде БиХ, Федерације БиХ, Републике Српске и предједавајућег Правосудне комисије Дистрикта Брчко, као и ЕУ, да пракса проширивања надлежности Суда БиХ мора бити реформисана, бошњачки званичници противе се реформи. Говорећи о овој реформи, тадашња предсједница Суда БиХ, Медзида Кресо, рекла је: „То се не смије дозволити“.²⁴ Од тада до данас, судија Кресо и остали учесници из институција БиХ континуирано говоре против реформских настојања.

44. Европски спонзори структурисаног дијалога недавно су покушали да премосте јаз између учесника, затраживши да изађу са новим и умјеренијим ставовима о проширеној надлежности Суда БиХ. Министарство правде Републике Српске одговорило је компромисним приједлогом у доброј намјери. Нажалост, замјеник министра правде БиХ, члан СДА, одговорио је још екстремнијом верзијом проширене надлежности, потпуно игноришући бојазни које су, у погледу проширене надлежности, изразили представници Републике Српске и експерти Европске уније.

45. Упркос овим поступцима, Република Српска наставља да у доброј намјери учествује у структурисаном дијалогу и нада се да ће ускоро бити постигнут договор о кључним реформама, посебно о новом нацрту закона о судовима БиХ. Изабрани званичници на свим нивоима у БиХ, уз помоћ Европске уније, треба да се залажу за реформе без обзира на бошњачка уплитања.

С. Реформа институција правосудја на нивоу БиХ је нарочито нужна.

²³ Чланови ВСТС-а, Суда БиХ, Тужилаштва БиХ и други званичници не учествују у структурисаном дијалогу, али могу да учествују у радним групама на захтјев чланова структурисаног дијалога, гдје могу да дају своје мишљење; међутим, немају надлежност одлучивања.

²⁴ Денис Цидић, *Justice Reforms Fail to Halt Bosnian Serb Referendum*, BIRN, 14. септембар 2015.

1. Тужилаштво БиХ наставља са дискриминацијом српских жртава ратних злочина.

46. Правда, људска права и помирење налажу да се ратни злочини казне без обзира на национални идентитет или политичке везе починилаца и жртава. Међутим, након више од 10 година од када је Суд БиХ почео да процесуира предмете ратног злочина, институције правосуђа на нивоу БиХ настављају са дискриминацијом српских жртава ратних злочина. Штавише, постоје индикације да се овај дугогодишњи образац предубјеђења погоршава. Дискриминација српских жртава ускраћује Србима равноправност пред законом, на коју имају право по основу Протокола 12. Европске конвенције о људским правима. Исто тако, успорава помирење.

47. Ова дискриминација је могућа зато што Тужилаштво БиХ контролише све истраге, без обзира да ли се воде на нижем нивоу власти или на нивоу БиХ и према свом нахођењу бира осјетљиве предмете. На тај начин, одређени предмети ратних злочина које су починили Бошњаци над Србима никада и не стижу до суда.

48. Међународна кризна група критиковала је Тужилаштво због непроцесуирања неких од најужаснијих ратних злочина над Србима. Један бивши међународни савјетник у Тужилаштву БиХ рекао је, 2012. године, да многи тужиоци оклијевају када је ријеч о процесуирању Бошњака за злочине против Срба и да такве предмете не прате енергично. Ово непоступање јасно се види у извјештајима Тужилаштва БиХ, о чему је Република Српска детаљно говорила у многим ранијим извјештајима Савјету безбједности.

49. У студији коју су спровели демографи Међународног кривичног суда за бившу Југославију (МКСЈ) процјењује се да је у рату погинуло 7,480 српских цивила. Од 7.480 погинулих српских цивила, Суд БиХ изрекао је правоснажну осуђујућу пресуду за свега 29 погинулих цивила.

50. Један од начина на који се у правосуђу БиХ одвија дискриминација је давање имунитета припадницима бошњачких борбених снага од оптужница за злочине против човјечности. Ово је нарочито битно зато што, према пракси Суда БиХ, запријеђена казна за злочин против човјечности је казна затвора до 45 година, док је запријеђена казна за друге ратне злочине до 20 година. Од 291 оптужнице за злочине против човјечности, ниједна није подигнута против припадника Армије Републике Босне и Херцеговине (АРБиХ) нити било којих других бошњачких снага које су учествовале у борбама. Пошто Тужилаштво БиХ одбија да припаднике бошњачких борбених страна оптужи за злочине против човјечности, *de facto* постоје двоструки правосудни систем за ратне злочине - један за припаднике српских и хрватских борбених снага, који могу бити осуђени и до 45 година затвора, и припаднике бошњачких борбених снага, чије су казне ограничене на 20 година.

51. Постоје многи примјери предубјеђења Тужилаштва БиХ против српских жртава ратних злочина – нарочито оних који су починили Бошњаци. Овдје укратко наводимо свега неколико:

- Тужилаштво БиХ није процесуирало команданта 5. корпуса Армије БиХ, Атифа Дудаковића, за низ тешких ратних злочина, упркос великом броју доказа против њега и

ранијих обећања Тужилаштва да ће оптужница бити подигнута. Међу многим инкриминишућим доказима против Дудаковића налазе се и снимци који приказују Дудаковића како наређује да се српски затвореници погубе, а српска села спале. Бивши припадник Дудаковићевог 5. корпуса пристао је да свједочи о организованом покољу групе у којој је било око 24 до 28 српских цивила старости од 40 до 60 година у Босанском Петровцу.

- Тужилаштво БиХ није затражило правду за 33 српска цивила, међу којима су били жене, дјеца и стари, која су у селу Чемерно убили припадници Армије Републике БиХ. Прије девет година, Министарство унутрашњих послова Републике Српске доставило је Тужилаштву БиХ допуњени кривични извјештај о звјерствима у Чемерну, уз пропратне доказе против конкретних лица, али Тужилаштво није подигло ниједну оптужницу. У јуну 2015. године, часопис *TV Justice* Балканске мреже за истраживачко новинарство писао је о масакру у Чемерну и непроцесуирању починилаца.
- Тужилаштво БиХ никога није привело правди за масакр над српским цивилима почињен 1992. године у селу Брадина. У том нападу, убијена су 54 српска цивила, од којих је 26 закопано у јаму која је ископана у порти Цркве Успења пресвете Богородице. Већина преживјелих одведени су у логоре, већином у логор Челебић, гдје су 22 интернирца умрла.
- Тужилаштво БиХ никога није привело правди за масакр на Никољдан, 19. децембра 1992. године, када је у Јошаници убијено 56 српских цивила. Нико није приведен правди упркос чињеници да су власти Републике Српске у својим извјештајима из 2001. и 2005. године идентификовале починиоце.
- Институције правосуђа на нивоу БиХ такође одбијају да истраже доказе који кључног члана Представничког дома БиХ повезују са ратним злочинима која је починио одред Ел Муцахид. Мирсад Кебо, бивши потпредседник Федерације БиХ и бивши члан бошњачке странке СДА, недавно је доставио Тужилаштву БиХ 8.000 страница доказа о ратним злочинима против Срба. Материјал који је Кебо доставио укључује и доказе да је председавајући Представничког дома БиХ и потпредседник СДА, Шефик Џаферовић, био саучесник у звјерствима одреда Ел Муцахид.

2. Тужилаштво БиХ служи политици, а не правди.

52. Тужилаштво БиХ слиједи дугогодишњи образац доношења истражних и тужилачких одлука којима удовољава жељама моћних Бошњака, углавном из СДА. На врхунцу "бонских овлашћења", високи представник је листом смјењивао званичнике са функција одлукама, без икаквог прописног процеса. Понекад би се чули наводи о погрешном поступању, након чега би услиједила тзв. истрага Тужилаштва БиХ, а затим смјена са функције одлуком високог представника, након чега би често услиједила судска одлука који би било утврђено да није било погрешног поступања званичника који је већ смијењен са функције. Међутим, како су „бонска овлашћења“ сада дискредитована, Тужилаштво БиХ је у још већој мјери постало политички инструмент напада на институције и изабране званичнике који се противе незаконитој централизацији уставних надлежности и траже враћање дејтонског система.

53. Како смо већ навели, Тужилаштво БиХ, из политичких разлога, сада води истрагу против предсједника, премијера и других званичника Републике Српске у погледу лажних навода да су прекршили одлуку Уставног суда о референдуму у Републици Српској. Други примјер употребе Тужилаштва БиХ као политичког оружја у име СДА је случај Горана Зубца, бившег директора Агенције за истраге и заштиту БиХ (СИПА). Године 2009, Тужилаштво БиХ отвара истрагу против Шемсудина Мехмедовића, члана Парламентарне скупштине БиХ из реда СДА, због ратних злочина, али Тужилаштво све до данас опструише истрагу. Године 2013, СИПА хапси Мехмедовића, на основу доказа о пријетњи свједоцима и службеницима СИПА-е, али Тужилаштво одмах наређује његово ослобађање.

54. Након хапшења, главни тужилац БиХ почиње рат против директора СИПА-е, Горана Зубца. На интернет страници Тужилаштва почеле су да се објављују пријетње и непријатељски настројени напади главног тужиоца против Зубца. У мјесецу јуну 2014. године, Тужилаштво БиХ подиже отворено политичку оптужницу против Зубца на основу навода да није спријечио оштећење државних објеката током фебруарских немира у градовима Федерације БиХ.

55. Како би уклонио сваку сумњу у погледу политичке природе оптужнице против Зубца, бошњачки члан Предсједништва БиХ Бакир Изетбеговић изјављује, говорећи о директору СИПА: „највјероватније ћемо га послати у затвор“.²⁵ Суд БиХ донио је првостепену одлуку на основу дубиозне оптужбе којом је Зубцу изречена условна казна од годину дана затвора. У августу 2015. године, на основу ове одлуке, Савјет министара БиХ смјењује Зубца са функције. СДА је успјешно искористила Тужилаштво БиХ за чистку незгодног директора СИПА-е.

56. Незаконити и политички обојени поступци тужилаца БиХ, нажалост, сувише су чести. Стално се понавља исти образац: политичка фигура бива оптужена и процесуирана за дјела која тужилац не може доказати или за која Суд БиХ нема надлежност. Око оптуженог и поступка, који се развлачи, ствара се негативан публицитет, који утиче на могућност званичника да обавља свој посао, срамоти се његова личност и стварају трошкови одбране. Одмах затим слиједе захтјеви политичких противника и неких из међународне заједнице да се оптужени смијени са функције до коначног исхода поступка. Коначно, све оптужбе бивају одбачене због ненадлежности или непостојања доказа.

57. Хапшење и затварање предсједника Федерације БиХ, Живка Будимира, 2013. године и четири члана његовог кабинета и сарадника, на сумњивим основама материјалног права и надлежности, само је новији примјер. Оптужбе против предсједника Будимира на крају су одбачене због непостојања надлежности.

58. Почетком 2006. године, Мирко Шаровић, садашњи министар спољне трговине и економских односа БиХ, оптужен је за злоупотребу службене дужности и друга дјела која је наводно починио у периоду од 1998. до 2002. године, када је био потпредсједник, а затим и предсједник Републике Српске. Ослобођен је свих оптужби октобра 2016. године. Године 2005. и опет 2009. године, садашњи члан Предсједништва БиХ, Драган Човић, оптужен је за злоупотребу службене дужности и друга дјела. Након дуготрајног поступка у оба случаја,

²⁵ Изетбеговић: СДА мора „добро побједити“ на изборима,, Ослобођење, 27. авг. 2014.

господин Човић ослобођен је свих оптужби. У оба случаја, ови изабрани високопозиционирани званичници смијењени су са дужности прије коначног исхода поступка.

59. Тужилаштво БиХ мора бити реформисано тако да поштује право, а не политички програм СДА.

D. Уставни суд БиХ такође мора бити реформисан.

60. Уставни суд БиХ мора бити реформисан уколико БиХ жели да постане суверена држава у пуном смислу те ријечи и напредује на путу европских интеграција. Присуство страних судија у Уставном суду БиХ супротно је суверенитету БиХ и демократији и подрива легитимитет Суда. На приватним састанцима, званичници Европске уније јасно су ставили до знања да БиХ не може постати чланица ЕУ све док у њеном Уставном суду сједи стране судије. Одредбе Устава БиХ указују да је намјера страна била да рад страних судија у Суду буде само прелазна мјера, те се каже да се морају промијенити пет година након доношења новог закона. Дакле, заједнички напори водећих српских и хрватских странака у БиХ да се спроведу неопходне реформе сасвим сигурно су законити и треба их подстаћи као подршку споразуму који је постигнут приликом утврђивања Устава.

1. Уставни суд са страним судијама опречан је суверености и демократији.

61. Присуство страних судија у Уставном суду БиХ неспојиво је са суверенитетом БиХ. У свом недавном чланку о Суду БиХ, Стефан Грацијадеи са Универзитета у Антверпу пише:

Лош у већој мјери је са националним суверенитетом неспојива идеја да међународне судије могу да сједи у националним судовима највише инстанце: "Због доктрине државног суверенитета, звучи незамисливо да страни држављанин треба да сједи у врховном суду или уставном суду друге земље". Ово је нарочито тачно зато што се ови судови налазе на међи између политике и права: имају моћ да сагледавају законе, који почивају на вољи народа, у односу на национални устав.²⁶

62. Чак и недавно пензионисани страни судија, судија Грев признаје да се „присуство страних судија може сматрати уплитањем у унутрашње послове“ или „покушајем супервизије“.²⁷ Овдје се управо о томе и ради.

²⁶ Stefan Graziadei, *Six models for Reforming the Selection of Judges to the BiH Constitutional Court*, Centre for Southeast European Studies, Working Paper No. 14 (јануар 2016) под 4 (цитат Joseph Marko, 'Foreign Judges: A European Perspective', у *Hong Kong's Court of Final Appeal: The Development of the Law in China's Hong Kong*, уредници Simon Young и Yash Ghai (New York: CUP, 2014), пар. 637-65 (стр. 637)). (фусноте изостављене).

²⁷ Constance Grewe и Michael Riegner, *Internationalized Constitutionalism in Ethnically Divided Societies: Bosnia-Herzegovina and Kosovo Compared [Интернационализовани конституционализам у национално подијељеним друштвима: поређење Босне и Херцеговине и Косова]*, MAX PLANCK YEARBOOK OF UNITED NATIONS LAW, Vol. 15, стр. 41.

63. Присуство страних судија у Уставном суду БиХ неспојиво је са демократијом у БиХ. Како је примијећено на једном међународном стручном панелу на Кипру, "ставити коначну одлуку у руке страног држављанина у тако суштински значајном органу као што је врховни суд и други судови у потпуној је контрадикцији са демократијом".²⁸

2. Уставни суд нема легитимитет.

64. Најбитнији елемент сваког суда који врши судску ревизију је легитимитет у јавности. Без тог легитимитета, јавност неће прихватити судске одлуке којима се поништава закон који су донијеле демократски изабране институције. Уставни суд БиХ имаће дефицит легитимитета све док се у његовом саставу налазе судије које - поред тога што немају демократски легитимитет - нису чак ни држављани БиХ нити говоре језике земље. Што је још горе, нису их ни именовале институције БиХ.

65. Грацијадеи истиче да стране судије "нису студирале домаће право, често не познају језик земље, а као држављани друге земље неспремни су да поштују врховни закон земље са којом их не веже спона држављанства".²⁹ Поред тога, како истиче Тим Поттије, присуство страних судија у највишем суду једне земље спречава дато друштво да има власништво над уставом и системом.³⁰

66. Дефицит легитимитета Уставног суда погоршава његова политичка природа, укључујући и савезништво тројице страних судија и двојице судија из реда Бошњака, који често надгласавају већину држављана БиХ у Суду. Судија Констанца Грев, један од страних судија Уставног суда БиХ, констатовала је да "група међународних судија у савезу са једном етничком групом може надгласати преостале двије".³¹ Етничка група у савезу са страним судијама су Бошњаци. Како недавно пише *Balkan Insight*, „три гласа страних судија, заједно са гласовима два Бошњака, често су била одлучна, при чему су надгласавана двојица судија из реда Срба и двојица судија из реда Хрвата“.³² На сличан начин, Међународна кризна група објашњава: "Уставни суд БиХ упорно налаже РС да измијени свој устав и поред противљења обојице српских (а често и хрватских) судија ...".³³

67. Савезништво између страних и бошњачких судија резултирало је великим бројем најлошије образложених одлука Уставног суда, које су усвојене без обзира на приговоре четири судије из реда Хрвата и Срба. Америчка невладина организације Дом слободе

²⁸ Међународни стручни панел који је сазвао Одбор за европско рјешење на Кипру, *A principled basis for a just and lasting Cyprus settlement in the light of International and European Law*, 2005 (цитирано из Graziadei на 4).

²⁹ Graziadei под 5 (фусноте изостављене).

³⁰ *Budu Tim Potier, Making an Even Number Odd: Deadlock-Avoiding in a Reunified Cyprus Supreme Court*, JOURNAL ON ETHNOPOLITICS AND MINORITY ISSUES IN EUROPE, Vol. 7 (2008), под 4.

³¹ Constance Grewe и Michael Riegner, *Internationalized Constitutionalism in Ethnically Divided Societies: Bosnia-Herzegovina and Kosovo Compared [Интернационализовани конституционализам у национално подијељеним друштвима: поређење Босне и Херцеговине и Косова]*, MAX PLANCK YEARBOOK OF UNITED NATIONS LAW, Vol. 15, стр. 42.

³² Rodolfo Toe, *Bosnian Croats, Serbs Unite Against Foreign Judges (Босански Хрвати и Срби уједињени против страних судија)*, BALKAN INSIGHT, 2. децембар 2015.

³³ Међународна кризна група, *Шта жели Република Српска?* 6. октобар 2011, стр. 16.

(Freedom House) недавно је објавила да је одлука Суда о Дану Републике из 2015. године "примјер политизације правосуђа".³⁴ Међутим, ова одлука само је један примјер савезништва страних и бошњачких судија, који су суд претворили у политички инструмент СДА и других бошњачких странака.

68. Други истакнут примјер је одлука Суда, донесена гласовима 5 : 4, којом је подржано оснивање Суда БиХ од стране високог представника, упркос очигледној неуставности суда. Закон је подржан само зато што су три стране судије гласали као блок, заједно са двојицом бошњачких судија, са циљем да заштите креацију високог представника. Одлука не садржи уставни основ за оснивање Суда. Нити је могла зато што, како је истакла Међународна кризна група, Устав БиХ "додјељује правосудна питања ентитетима, осим Уставног суда, који је на нивоу државе". . .³⁵ Немогућност Уставног суда да наведе уставни основ за формирање Суда БиХ очигледна је у образложењу властите одлуке: "Може да се очекује да ће успостављање Суда БиХ бити важан елемент у обезбјеђењу да институције БиХ дјелују у сагласности са владавином права и да задовољавају услове Европске конвенције у погледу правичних суђења пред судовима и ефективних правних лијекова."³⁶

69. Уставни суд БиХ даље тврди да се успостављањем Суда БиХ испуњава услов независног и непристрасног трибунала. Дакле, као да пуко "очекивање" да ће Суд БиХ дјеловати у складу са владавином права и бити независан и непристрасан чини његово формирање уставним, што је, наравно, без икаквог правног утемељења. Уз то, пракса Суда БиХ јасно показује да су институције правосуђа које је инсталирао ОХР далеко од тога да су непристрасне и независне. Пропала суђења због неразумних оптужница и поништених пресуда која су била продукт површности и неодговорности прије свега страних тужилаца и судија, систематски су уништавала правосудни систем.

70. Легитимитет Уставног суда такође подрива одсуство независности страних судија од високог представника. Један од страних судија који је гласао за стварање Суда БиХ од стране високог представника, аустријски професор Јозеф Марко, касније је писао да је постојао "прећутан договор између Суда и високог представника да Суд . . . увијек *потврђује меритум његових закона* . . .".³⁷ Одлуком високог представника, која је и данас на снази, забрањен је сваки поступак пред Уставним или било којим судом којим се „на било који начин оспорава било која одлука високог представника“.³⁸

3. Сви српски и хрватски лидери подржавају укидање функције страних судија у Уставном суду.

71. Ниједна друга суверена држава у свијету у свом уставном суду нема мјеста

³⁴ Freedom House, *Nations in Transition 2016 [Нације у транзицији 2016: Босна и Херцеговина]*, стр. 9.

³⁵ Међународна кризна група, *Bosnia's Future*, 10. јули 2014, стр. 27.

³⁶ Уставни суд БиХ, предмет бр. У -26/01, ст. 24, 28. септембар 2001.

³⁷ Канцеларија високог представника (ОХР), Наредба о спровођењу Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у апелацији Милорада Билбије и др. бр. АП-953/05, 23. март 2007. (курзив додат).

³⁸ JOSEPH MARKO, FIVE YEARS OF CONSTITUTIONAL JURISPRUDENCE IN BOSNIA AND HERZEGOVINA, EUROPEAN DIVERSITY AND AUTONOMY PAPERS (ЈУЛИ 2004), СТР. 17 И 18 (КУРЗИВ ДОДАТ).

резервисана за стране судије, а камоли судије које је именовао страни суд без обавезног пристанка дате земље. Стране судије биле су привремена мјера, чија сврха никада није била дугорочна. Дакле, Устав БиХ даје овлашћење Парламентарној скупштини да донесе нови закон којим би се стране судије замијениле након истека петогодишњег периода од дана њиховог првог именовања, односно 1996. године.³⁹

72. Све српске и хрватске политичке странке у БиХ уједињене су у подршци да се стране судије Уставног суда БиХ замијене држављанима БиХ.⁴⁰ Као што је предсједавајући Хрватског народног сабора, који представља све хрватске странке, недавно рекао, "двадесет година након рата, грађани Босне спремни су да преузму пуну контролу над овим судом". Дана 20. децембра 2016. године, лидери СНСД-а и ХДЗ-а, највеће српске и највеће хрватске странке у БиХ, најавили су да њихове странке заједнички припремају нови закон о Уставном суду, који је, како се очекивало, требало да буде завршен до краја 2016. године.⁴¹ Нажалост, СДА одбија реформу Уставног суда и доношење новог закона зато што не жели да раскине савез бивших челника СДА и страних чланова Суда који га контролишу.

73. Реформа Уставног суда БиХ је од суштинског значаја за БиХ ако жели да постане држава са пуним суверенитетом и чланица Европске уније.

Е. Република Српска спроводи програм реформи у сврхе европских интеграција.

74. Република Српска остаје опередијелена за интегрисање БиХ у Европску унију и досљедно реализује Реформску агенду, која је усаглашена са Европском унијом. До 20. децембра 2016. године, Република Српска је испунила све своје обавезе које је према Реформској агенди требало да испуни током 2016. године, као и према Писму ММФ-у о намјерама и наставља да ради на испуњавању обавеза предвиђених за 2017. и 2018. годину.⁴² Република Српска је испунила 55% својих обавеза из Реформске агенде, што је знатно више од Федерације БиХ и Савјета министара БиХ. Република Српска наставља да ради на усклађивању својих закона и прописа са европском правном тековином и прописима Савјета Европе. Од 2007. године до данас, Република Српска је већ подвргла више од 2.170 закона, подзаконских аката и општих аката овој процедури.

Ф. Опструисање Реформске агенде на нивоу БиХ

75. Нажалост, ниво БиХ опструише Реформску агенду, првенствено од стране СДА и њених коалиционих партнера. Дана 5. априла 2017. године, Представнички дом БиХ није донио закон који је био хитно потребан ради испуњавања обавеза БиХ из Реформске агенде и кредитног аранжмана који је у септембру 2016. године БиХ договорила са ММФ-ом. Република Српска је подржала закон о повећању акциза и рекла да ће сносити све додатне

³⁹ Устав БиХ, члан VI(1)(д).

⁴⁰ Rodolfo Тое, *Bosnian Croats, Serbs Unite Against Foreign Judges* [Босански Хрвати и Срби уједињени против страних судија], BALKAN INSIGHT, 2. децембар 2015.

⁴¹ Данијел Ковачевић, *Bosnian Serbs Threaten Showdown over Foreign Judges* [Босански Срби пријете повлачењем због страних судија], BIRN, 20. децембар 2016.

⁴² Цвијановић: Поправити однос према реформама, СРНА, 17. март 2017.

трошкове пољопривредника. Међутим, закон није прошао Представнички дом БиХ.

76. Неиспуњавање обавеза на нивоу БиХ блокира средства ММФ-а која су потребна ентитетима, одгађа помоћ Европске уније и међународних финансијских институција за инфраструктурне пројекте и опструира европске интеграције. Као што је специјални представник ЕУ, Ларс Гунар Вигемарк, изјавио у мјесецу априлу ове године:

"Неусвајање ових мјера значиће одлагање ревизије програма ММФ-а - која је планирана за крај априла - а неки аспекти програма мораће поново бити предмет преговора. Ово ће, затим, довести до кашњења других повезаних програма, укључујући и помоћ Европске уније. Исто тако, успориће приступање земље Европској унији. Политички лидери који су поставили амбициозну динамику за стицање статуса кандидата за чланство у ЕУ морају да преузму одговорност и обезбиједи реализацију ових мјера."⁴³

77. Упркос овој сметњи, Република Српска наставиће да снажно подржава Реформску агенду и радиће на постизању сагласности о свим питањима која се тичу Реформске агенде у складу са уставним надлежностима Републике Српске.

Г. СДА је помогла да се БиХ претвори у уточиште цихадиста.

78. Како детаљније износимо у недавном документу Републике Српске СДА је допринијела томе да се БиХ претвори у уточиште цихадиста, који представљају озбиљну пријетњу по БиХ, Европу и остатак свијета.⁴⁴ У недавној анализи, Њемачки Дер Шпигл пише о БиХ: "Све више се чини да је ново уточиште за борце, пројектанте и регрутере Исламске државе основано у срцу Европе. . . Њемачки истражиоци сматрају да у Босни има десетак мјеста на којима су селефије - сљедбеници тврдокорног сунитског тумачења ислама - окупиле радикале, без икаквог узнемиравања од стране органа власти".⁴⁵ Рачунајући по глави становника, БиХ је у ИСИЛ дала више бораца него било која друга европска земља.⁴⁶

79. СДА је основана као исламистичка странка и то је и остала. У *Исламској декларацији* Алије Изетбеговића, оснивача СДА, која је објављена 1990. године и дијељена муслиманским војницима у рату, каже се: "Нема мира ни коегзистенције између исламске вјере и неисламских друштвених и политичких институција".⁴⁷ Доследно својој идеологији, СДА је током рата је позвала муџахедине у БиХ и наставља да одржава тијесне

⁴³ *BiH failed to adopt important laws*, INDEPENDENT BALKAN NEWS AGENCY, 6. април 2017.

⁴⁴ <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Documents/16.%20Izvjestaj%20RS%20SBUN.pdf>

⁴⁵ Walter Mayr, *Sharia Villages: Bosnia's Islamic State Problem*, [Шеријатска села: босански проблеми са исламском државом] DER SPIEGEL, 5. април 2016.

⁴⁶ *Foreign Fighters in Iraq & Syria—Where Do They Come From?*, [Страни борци у Ираку и Сирији - одакле долазе?] RADIO FREE EUROPE/RADIO LIBERTY, 29. фебруар 2016; John Schindler, *Operation CUT: Bosnia versus the Islamic State*, 22. децембар 2015.

⁴⁷ АЛИЈА ИЗЕТБЕГОВИЋ, ИСЛАМСКА ДЕКЛАРАЦИЈА, стр. 30.

везе са радикалним исламистима. Тужилаштво БиХ није затражило правду за злочјела муцахедина над Србима. Поред тога, безбједносни апарат БиХ, којим доминира СДА, не успијева да сузбије присуство цихадиста у БиХ. Као што је примијетио Ненад Пејић за Радио Слободна Европа / Радио Слобода:

Постоје небројени примјери неадекватног поступања локалних власти против исламског екстремизма Постоје одређене тврдње да „непоступање“ у Босни вуче коријене још од прије 20 година, када су власти Босне издале 50 пасоша страним муцахединима, већином селефијама / вехабијама Ово „непоступање“ нема никакве везе са капацитетима полиције или судова, нити на лошу опрему, него на национално подијељену полицију и судство БиХ које има политичке спонзоре.

80. Својом подршком СДА, чланови међународне заједнице несвјесно повећавају ризик од тероризма у БиХ и свијету.

Н. Неважећи и незаконито наметнути програм обраде пописних података

81. Под притиском СДА - укључујући отворену пријетњу процесуирањем од стране главног тужиоца БиХ - директор Агенције за статистику БиХ једнострано је донио одлуку којом је усвојио јединствени програм обраде пописних података, чиме је прекршио Закон о попису БиХ. Директор је прекорачио своја законска овлашћења, а методологија садржана у програму нетачна је и супротна изричито наведеним законским условима. Као што је у свој последњем извјештају констатовала Freedom House, објављивање резултата пописа "праћено је многобројним проблемима у погледу квалитета података и валидности резултата".⁴⁸ Циљ програма обраде података који је директор донио је вјештачко надувавање броја Бошњака у становништву БиХ.

V. Међународна заједница треба да поштује Дејтонски споразум и суверенитет БиХ.

A. Чланови међународне заједнице треба да подрже реформе на враћању дејтонске структуре и суздрже се од поступака који подривају суверенитет БиХ.

82. Пријатељи БиХ у међународној заједници, нарочито они који су били свједоци Дејтонског споразума, треба да подрже изворну примјену тог споразума, укључујући и реформе које су нужне за враћање структуре успостављене дејтонским уставом. Чланови међународне заједнице треба да се суздрже од стајања на било коју страну у домаћим правним и политичким споровима БиХ, чиме подривају суверенитет БиХ.

B. Канцеларија високог представника мора бити затворена.

⁴⁸ Freedom House, *Nations in Transition 2016 [Нације у транзицији 2017: Босна и Херцеговина]*, стр. 2.

83. Да би се квалификовала за чланство у Европској унији, БиХ мора постати земља која може да управља сама собом, чији се суверенитет у потпуности поштује. Ово неће бити могуће све док високи представник буде присутан у БиХ и док буде присвајао овлашћење да путем одлука доноси законе, мијења устав и кажњава како му се прохтије, уз потпуно пренебрегавање дејтонског уставног система. Ако БиХ жели да постане држава са пуним суверенитетом и чланица Европске уније, присуство високог представника у БиХ мора се окончати.

С. Савјет безбједности треба да престане са неоправданом примјеном Поглавља VII Повеље УН на БиХ.

84. Савјет безбједности има ауторитет да предузме одређене мјере по основу Поглавља VII Повеље УН „да задржи или врати међународни мир и безбједност“ само када „постоји било каква пријетња по мир, нарушавање мира или чин агресије“.⁴⁹ БиХ, иако оптерећена дубоким политичким подјелама, као што је случај у великом броју земаља, већ годинама ужива у мирној и безбједној ситуацији; не постоје безбједносне пријетње које би могле оправдати дјеловање Савјета безбједности по основу Поглавља VII Повеље Уједињених нација. Савјет безбједности треба да престане са примјеном мјера из Поглавља VII. Даље дјеловање по основу Поглавља VII на БиХ баца неоправдану љагу и штетно је по напредовање БиХ ка чланству у Европској унији.

⁴⁹ Видјети Поглавље VII Повеље УН.